

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (seitsmes koda)

12. aprill 2018*

Eelotsusetaotlus – Keskkond – Direktiiv 92/43/EMÜ – Looduslike elupaikade kaitse – Erikaitsealad – Artikli 6 lõige 3 – Eelhindamine selle kindlaks tegemiseks, kas on vaja hinnata kava või projektiga erikaitsealale kaasnevat mõju – Meetmed, mida võidakse hindamisel arvesse võtta

Kohtuasjas C-323/17,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel High Court'i (Iirimaa kõrgeim kohus) 10. mai 2017. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 30. mail 2017, menetluses

People Over Wind,

Peter Sweetman

versus

Coillte Teoranta,

EUROOPA KOHUS (seitsmes koda),

koosseisus: koja president A. Rosas, kohtunikud C. Toader (ettekandja) ja E. Jarašiūnas,

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- People Over Wind ja P. Sweetman, esindajad: *solicitor* O. Clarke, *barrister* O. Collins, *BL*, ja J. Devlin, *SC*,
- Coillte Teoranta, esindajad: *solicitor* J. Conway, S. Murray, *BL*, ja D. McGrath, *SC*,
- Euroopa Komisjon, esindajad: C. Hermes ja E. Manhaeve,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT 1992, L 206, lk 7; ELT eriväljaanne 15/02, lk 102; edaspidi „elupaikade direktiiv“) artikli 6 lõiget 3.
- 2 Taotlus on esitatud ühelt poolt keskkonnakaitset edendava valitsusvälise organisatsiooni People Over Wind ja Peter Sweetmani ning teiselt poolt metsanduse sektoris tegutseva Iiri riigi osalusega äriühingu Coillte Teoranta (edaspidi „Coillte“) vahelises kohtuvaidluses ehitustööde üle, mis on vajalikud tuuleparki elektrivõrguga ühendava kaabli paigaldamiseks.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Elupaikade direktiivi põhjenduses 10 on märgitud:
„asjakohane hinnang tuleb anda iga kava või programmi kohta, mis tõenäoliselt oluliselt mõjutab juba määratud või tulevikus määratava ala kaitse-eesmärke“.
- 4 Direktiivi artikkel 2 sätestab:
„1. Käesoleva direktiivi eesmärk on looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitsmisega kaasa aidata bioloogilise mitmekesisuse säilimisele liikmesriikide Euroopa territooriumil, kus kohaldatakse asutamislepingut.
2. Käesoleva direktiivi kohaselt võetud meetmed on kavandatud ühenduse tähtsusega looduslike elupaikade ning looduslike looma- ja taimeliikide soodsa kaitsestaatuse säilitamiseks või taastamiseks.
3. Käesoleva direktiivi kohaselt võetud meetmetes võetakse arvesse majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi vajadusi ning piirkondlikke ja kohalikke iseärasusi.“
- 5 Nimetatud direktiivi artikli 3 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:
„Luuakse Euroopa erikaitsealade sidus ökoloogiline võrgustik Natura 2000. See võrgustik, mis koosneb aladest, kus esinevad I lisa loetletud looduslikud elupaigatüübid ja II lisa loetletud liikide elupaigad, võimaldab säilitada või vajaduse korral taastada asjaomaste looduslike elupaigatüüpide ja liikide elupaikade soodsat kaitsestaatust nende looduslikul levilal.
[...]"
- 6 Sama direktiivi artikkel 6 sätestab:
„1. Liikmesriigid kehtestavad erikaitsealade suhtes vajalikud kaitsemeetmed, mille hulka kuuluvad vajaduse korral asjakohased kaitsekorralduskavad, mis on eraldi välja töötatud või lisatud muudesse arengukavadesse, ning asjakohased õiguslikud, halduslikud või lepingulised meetmed, mis vastavad aladel esinevate I lisa looduslike elupaigatüüpide ja II lisa liikide ökoloogilistele vajadustele.
2. Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et vältida erikaitsealadel looduslike elupaikade ja liikide elupaikade halvenemist ning selliste liikide häirimist, mille kaitseks alad on määratud, kuivõrd selline häirimine võib oluliselt mõjutada käesoleva direktiivi eesmärkide täitmist.“

3. Iga kava või projekti, mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik, kuid mis tõenäoliselt avaldab alale olulist mõju eraldi või koos muude kavade või projektidega, tuleb asjakohaselt hinnata seoses tagajärgedega, mida see ala kaitse-eesmärkidele avaldab. Pädevad siseriiklikud asutused annavad kavale või projektile kava või projekti tagajärgede hindamise järelduste alusel ning lõike 4 sätete kohaselt nõusoleku alles pärast seda, kui nad on kindlaks teinud, et see ei avalda asjaomase ala terviklikkusele negatiivset mõju, ja teevad seda vajaduse korral pärast avaliku arvamuse saamist.

4. Kui hoolimata negatiivsest hinnangust kava või projekti tagajärgedele ala suhtes ja alternatiivsete lahenduste puudumisel tuleb kava või projekt üldiste huvide seisukohast eriti mõjuvatel põhjustel, sealhulgas sotsiaalsel või majanduslikel põhjustel siiski ellu viia, peab liikmesriik võtma kõik vajalikud asendusmeetmed, et tagada Natura 2000 võrgustiku üldise sidususe kaitse. Liikmesriik teatab komisjonile vastuvõetud asendusmeetmetest.

Kui asjaomasel alal esineb esmatähtsaid looduslikke elupaigatüüpe ja/või esmatähtsaid liike, võib kaaluda ainult neid seisukohti, mis on seotud rahva tervise või avaliku julgeolekuga, esmatähtsate soodsate tagajärgedega keskkonnale või komisjoni arvamuse kohaselt muude üldiste huvide seisukohast eriti mõjuvate põhjustega.“

Iirimaa õigus

- 7 High Court (Iirimaa kõrgeim kohus) täpsustab, et teostuslubasid reguleerivad Iirimaa planeerimis- ja ehitusseadused (Planning and Development Acts) ja nende alusel vastu võetud määrused. Pädev asutus on kohalik planeerimisasutus ja vaie esitatakse An Bord Pleanálaale (riiklik planeerimisnõukogu, Iirimaa).
- 8 Teatavat liiki ehitustööd liigitatakse siiski „loakohustusest vabastatud ehitisteks“ ja nende jaoks – välja arvatud teatud erandid – ei ole planeerimis- ja ehitusseaduste kohast luba vaja. Üks loakohustusest vabastatud ehitiste näide on „elektriteenust osutama volitatud ettevõtja ehitustööd, mis seisnevad magistraalitorude, torude, kaablite või muude seadmete maa alla paigaldamises teenuse osutamise tarbeks“.
- 9 „Loakohustusest vabastatud ehitiste“ projektideks võib siiski vaja minna muud liiki lube või vastuvõtmismenetlust. Nende projektide suhtes, mis ei ole ehitised, milleks on vaja teostusluba planeerimis- ja ehitusseaduste tähenduses, kohaldatakse 2011. aasta Euroopa ühenduste lindude ja looduslike elupaikade määrust (European Communities (Birds and Natural Habitats) Regulations 2011; edaspidi „2011. aasta määrus“). Lisaks sellele peab planeerimis- ja ehitusseaduste kohane luba „loakohustusest vabastatud ehitiste“ hulka kuuluvate ehitustööde jaoks ikkagi olema siis, kui nõutav on elupaikade direktiivi artikli 6 lõike 3 kohane keskkonnamõju hindamine.
- 10 2011. aasta määruse artikkel 42 näeb ette:

„1. Ametiasutus korraldab sellise kava või projekti keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kindlaks tegemiseks eelhindamise, mille kohta on saadud loataotlus või mida ametiasutus soovib ellu viia või vastu võtta ja mis ei ole otseselt seotud ala haldamisega Euroopa alana või vajalik selleks, et hinnata parimate teaduslike teadmiste põhjal ja ala kaitse-eesmärke arvestades, kas on tõenäoline, et sellel kaval või projektil on eraldi või koos teiste kavade või projektidega Euroopa alale oluline mõju.

2. Lõike 1 kohase keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kindlaks tegemiseks korraldab ametiasutus enne kavale või projektile loa andmist või kava või projekti elluviimise üle otsustamist eelhindamise.

[...]

6. Ametiasutus otsustab, et kava või projekti keskkonnamõju hindamine on vajalik, kui kava või projekt ei ole otseselt seotud ala haldamisega Euroopa alana või selleks vajalik, ja kui objektiivse teadusliku teabe põhjal ei saa pärast käesoleva artikli kohast eelhindamist välistada, et kaval või projektil on eraldi või koos teiste kavade või projektidega Euroopa alale oluline mõju.

7. Ametiasutus otsustab, et kava või projekti keskkonnamõju hindamine ei ole vajalik, kui kava või projekt ei ole otseselt seotud ala haldamisega Euroopa alana või selleks vajalik, ja kui objektiivse teadusliku teabe põhjal saab pärast käesoleva artikli kohast eelhindamist välistada, et kaval või projektil on eraldi või koos teiste kavade või projektidega Euroopa alale oluline mõju.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

- 11 Põhikohtuasia vaidlus puudutab tuuleparki elektrivõrguga ühendava kaabli paigaldamise potentsiaalse mõju hindamist kahele erikaitsealale Euroopa ökoloogia võrgustikus Natura 2000, sealhulgas Barrow' ja Nore' jõed (Iirimaa). Need alad on elupaigaks magevee ebapärlikarbi Iirimaa alamliigile (*margaritifera durrovensis*, edaspidi „Nore' ebapärlikarp“). See liik on nimetatud elupaikade direktiivi II lisas. Kõnealuse ebapärlikarbi täiskasvanud populatsioon hõlmab eelotsusetaotluse esitanud kohtu toodud hinnanguliste andmete põhjal ainult 300 isendit, olles 1991. aastal koosnenud siiski 20 000 isendist. Iga karbi eluiga on umbes 70–100 aastat, kuid ei ole teada, et Nore'i ebapärlikarp oleks Nore'i jõel alates 1970. aastast paljunenud. Nimetatud kohtu sõnul ilmneb hiljutistest uuringutest, et see liik on praegu väljasuremisohus Nore' jõekihi setterohkuse tõttu, mille suhtes on olend eriti haavatav, kuna see setterohkus pärsib selle arvukuse edukat taastumist noorloomade abil.
- 12 Põhikohtuajas käsitletava tuulepargi – välja arvatud selle ühendamine elektrivõrku – arendamiseks vajaliku loa seoses on juba toimunud vaidlusi. Riiklik planeerimisnõukogu andis 2013. aastal loa, milles oli ette nähtud mitu tingimust. Nimetatud loa tingimus 17 nägi ette, et „[a]renduse ehitamist juhitakse vastavalt ehituse juhtimise kavale, mis esitatakse enne ehitustööde algust planeerimisasutusele ja milles lepatakse temaga kirjalikult kokku. Selles kavas kirjeldatakse kavandatud ehitustavade üksikasju, sealhulgas [...] k) meetmeid, mis tagavad pinnavee äravoolu sellise kontrolli, et vooluveekogudesse ei satu tolmu ega muid saasteaineid [...]“.
- 13 Pärast kõnealuse loa saamist tegeles arendaja tuulepargi kaabli abil elektrivõrguga ühendamise küsimusega, mis ongi põhikohtuasia vaidluse ese.
- 14 Põhikohtuasia kaebajad leiavad, et nimetatud kaabli paigaldamisest tekkivad saasteained nagu tolm ja setted avaldaksid Nore' ebapärlikarbile kahjulikku mõju.
- 15 Coillte väidab, et võrguühendustööd on siseriiklike planeerimis- ja ehitustegevust reguleerivate normide tähenduses „loakohustusest vabastatud ehitustööd“. Samas möönab ta, et juhul, kui projektile on vaja teha asjakohane keskkonnamõju hindamine, tuleb kohalikul planeerimisasutuselt taotleda planeerimisluba.
- 16 Et teha kindlaks, kas keskkonnamõju hindamine on vajalik, palkas äriühing selle esialgse hinnangu andmiseks (edaspidi „eelhindamine“) konsultandid.
- 17 Konsultantide koostatud eelhindamisaruandes tehti muu hulgas järgmised järeldused:
„a) Kaitsemeetmete puudumise korral on võimalik, et piki kavandatud marsruuti, sealhulgas suundpuurimise kohtades, satub veekogudesse hõljuvaineid.

b) Mis puutub [Nore' ebapärlikarpi], siis juhul, kui kavandatud kaabelehitustööde tõttu satuks väiksemate ojade või jõgede kaudu jões asuvale ebapärlikarbi asustusalaale tolmu või selliseid saasteaineid, nagu betoon, avaldaks see ebapärlikarbi populatsioonile kahjulikku mõju. Kruusasetted võivad takistada piisavat veevoolu läbi kruusa, jättes noored [Nore' ebapärlikarbid] hapnikunälga.“

18 Euroopa Kohtu käsutuses olevast toimikust tuleneb, et selles aruandes analüüsiti ka „kaitsemeetmeid“.

19 Seejärel koostas „programmijuht“ Coillte'le järgmise soovitus:

„Nagu keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kindlaks tegemiseks läbiviidud eelhindamisaruandes üksikasjalikult kirjeldatud, ei ole võrguühendustöödel selle aruande järelduste kohaselt ja parimaid teaduslikke teadmisi arvesse võttes asjaomastele Euroopa aladele üksi või koos Cullenagh' [Iirimaa] tuulepargi ning teiste kavade või projektidega olulist mõju ning keskkonnamõju hindamist ei ole vaja. Sellele järeldusele jõuti kavandatud Cullenagh' võrguühenduse ja Euroopa alade vahemaa ning projekti tööplaani lisatud kaitsemeetmete põhjal“.

20 Eeltoodud soovitustest lähtudes otsustas Coillte 2011. aasta määruse artiklis 42 nimetatud ametiasutusena, et elupaikade direktiivi artikli 6 lõike 3 tähenduses keskkonnamõju hindamist ei olnud käesoleval juhul vaja.

21 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et otsus, et keskkonnamõju hindamist ei ole vaja, põhines eelhindamisaruandes osutatud „kaitsemeetmetel“. Nimetatud kohus täpsustab, et soovitatud kaitsemeetmed, mille kõnealuse aruande koostajad arvesse võtsid, ei ole nii ranged kui tuulepargi arendamiseks antud loa tingimuse 17 punktis k ette nähtud meetmed.

22 Neil asjaoludel otsustas High Court (Iirimaa kõrgeim kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas või mis asjaoludel võib elupaikade direktiivi [...] artikli 6 lõike 3 kohase keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kindlaks tegemiseks korraldatava eelhindamise käigus arvestada leevendamismeetmeid?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

23 Kõigepealt tuleb märkida, et elupaikade direktiivi artikkel 6 seab liikmesriikidele rea kohustusi ning näeb ette konkreetsed menetlused, mille eesmärk on – nagu nähtub selle direktiivi artikli 2 lõikest 2 – looduslike elupaikade ning eelkõige erikaitsealade soodsa kaitsestaatuse säilitamine või vajaduse korral taastamine (11. aprilli 2013. aasta kohtuotsus, Sweetman jt, C-258/11, EU:C:2013:220, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 21. juuli 2016. aasta kohtuotsus, Orleans jt, C-387/15 ja C-388/15, EU:C:2016:583, punkt 31).

24 Euroopa Kohtu praktika kohaselt tuleb elupaikade direktiivi artikli 6 sätteid tõlgendada ühtse kogumina, arvestades selle direktiiviga taotletavaid kaitse-eesmärke. Selle artikli lõigetega 2 ja 3 taotletakse nimelt looduslike elupaikade ja liikide elupaikade kaitse tagamist samal tasemel, kuid nimetatud artikli lõige 4 kujutab endast üksnes sätet, mis näeb ette erandi lõike 3 teisest lausest (vt selle kohta 14. jaanuari 2016. aasta kohtuotsus, Grüne Liga Sachsen jt, C-399/14, EU:C:2016:10, punkt 52 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 25 Seega on direktiivi artiklis 6 meetmed jagatud kolme rühma - kaitsemeetmed, ennetusmeetmed ja asendusmeetmed -, mis on vastavalt ette nähtud selle artikli lõigetes 1, 2 ja 4. Elupaikade direktiivi artikli 6 sõnastusest ilmneb, et selles sättes ei ole ühtegi viidet mõistele „leevendamismeede“ (vt selle kohta 21. juuli 2016. aasta kohtuotsus, Orleans jt, C-387/15 ja C-388/15, EU:C:2016:583, punktid 57 ja 58 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 26 Sellest järeldub, et nagu tuleneb eelotsusetaotluse põhjendusest, peab meetmeid, mida eelotsusetaotluse esitanud kohus nimetab „leevendamismeetmeteks“ ja Coillte „kaitsemeetmeteks“, mõistma viitavana meetmetele, mille eesmärk on vältida või vähendada kavandatava projektiga kaasneda võivat kahjulikku mõju.
- 27 Niisiis palub eelotsusetaotluse esitanud kohus oma küsimusega sisuliselt selgitada, kas elupaikade direktiivi artikli 6 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et selle kindlaks tegemiseks, kas hiljem on vaja korraldada projektiga alale kaasneva keskkonnamõju hindamine, on võimalik võtta eelhindamise etapis arvesse meetmeid, mille eesmärk on vältida või vähendada nimetatud projektiga alale kaasnevat kahjulikku mõju.
- 28 Elupaikade direktiivi põhjenduse 10 kohaselt tuleb keskkonnamõju hinnang anda iga kava või programmi kohta, mis tõenäoliselt oluliselt mõjutab juba määratud või tulevikus määratava ala kaitse-eesmärke. Nimetatud põhjendus kajastub direktiivi artikli 6 lõikes 3, mis sätestab muu hulgas, et kui kava või projekt tõenäoliselt avaldab asjaomasele alale olulist mõju, ei kiideta seda heaks ilma, et eelnevalt hinnataks selle mõju alale (7. septembri 2004. aasta kohtuotsus, Waddenvereniging ja Vogelbeschermingsvereniging, C-127/02, EU:C:2004:482, punkt 22).
- 29 Nagu Euroopa Kohus meenutas, on elupaikade direktiivi artikli 6 lõikes 3 määratletud kaks etappi. Esimeses etapis, mida peetakse silmas selle sätte esimeses lauses, peavad liikmesriigid asjakohaselt hindama kava või projekti mõju kaitsealale, kui on tõenäoline, et asjaomane kava või projekt avaldab alale olulist mõju. Teises etapis, mida peetakse silmas selle sätte teises lauses ning mis toimub pärast keskkonnamõju hindamist, võib sellisele kavale või projektile anda loa üksnes tingimusel, et see ei avalda asjaomase ala terviklikkusele negatiivset mõju; seejuures tuleb arvestada artikli 6 lõike 4 sätetega (21. juuli 2016. aasta kohtuotsus, Orleans jt, C-387/15 ja C-388/15, EU:C:2016:583, punktid 44 ja 46 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 30 Oluline on lisada, et elupaikade direktiivi artikli 6 lõige 3 hõlmab ka ettevaatuspõhimõtet ning võimaldab tõhusalt vältida kavandatavate kavade või projektide tõttu kaitsealade terviklikkusele avaldatavat negatiivset mõju. Kõnealusel loa andmise kriteeriumist leebema kriteeriumiga ei oleks võimalik sama tõhusalt tagada nimetatud sättes taotletud alade kaitse-eesmärgi saavutamist (26. aprilli 2017. aasta kohtuotsus, komisjon vs. Saksamaa, C-142/16, EU:C:2017:301, punkt 40 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 31 Nagu põhikohtuasja pooled ja komisjon märgivad, puudutab eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimus käesoleval juhul vaid eelhindamise etappi. Täpsemalt küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus, kas meetmeid, mille eesmärk on vältida või vähendada projektiga alale kaasnevat kahjulikku mõju, võib arvesse võtta eelhindamise käigus, et teha kindlaks, kas on vaja korraldada kava või projektiga alale kaasneva keskkonnamõju hindamist.
- 32 Elupaikade direktiivi artikli 6 lõige 3 sätestab sõnaselgelt, et hindamise korraldamise kohustus sõltub kahest kumulatiivsest tingimusest: kõnealune kava või projekt ei tohi olla seotud ala haldamisega või selleks vajalik ning peab tõenäoliselt avaldama alale olulist mõju.
- 33 Euroopa Kohtu käsutuses olevast toimikust selgub, et eelotsusetaotluse esitanud kohus peab esimest tingimust täidetuks.

- 34 Mis puutub teise tingimusse, siis väljakujunenud kohtupraktikast nähtub, et elupaikade direktiivi artikli 6 lõike 3 kohaselt on kava või projekti keskkonnamõju hindamine kohustuslik tingimusel, et on olemas ala olulise mõjutamise võimalus või oht. Arvestades eriti ettevaatuspõhimõttega, on selline risk olemas niipea, kui objektiivsete elementide alusel ei saa välistada seda, et nimetatud kava või projekt mõjutab asjaomast ala olulisel moel (26. mai 2011. aasta kohtuotsus, komisjon vs. Belgia, C-538/09, EU:C:2011:349, punkt 39 ja viidatud kohtupraktika). Kahjustamise ohtu hinnates tuleb võtta eelkõige arvesse sellise kava või projektiga seotud ala eriomaseid keskkonnatunnuseid ja -tingimusi (vt selle kohta 21. juuli 2016. aasta kohtuotsus, Orleans jt, C-387/15 ja C-388/15, EU:C:2016:583, punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 35 Nagu põhikohtuasja kaebajad ja komisjon väidavad, eeldab eelotsusetaotluse taotluse esitanud kohtu välja toodud asjaolu, mille kohaselt võetakse keskkonnamõju hindamise vajaduse üle otsustamisel arvesse meetmeid, mille eesmärk on vältida või vähendada projektiga alale kaasnevat kahjulikku mõju, seda, et alale avaldub oluline mõju on tõenäoline ning et järelikult tuleb see hindamine läbi viia.
- 36 Seda järeldust toetab ka asjaolu, et selliste meetmete täieulatuslikku ja täpset analüüsi, mille eesmärk on vältida või vähendada projektiga alale kaasnevat olulist mõju, ei tule läbi viia mitte eelhindamise etapis, vaid just keskkonnamõju hindamise etapis.
- 37 Selliste meetmete arvessevõtmine eelhindamise etapis võib kahjustada elupaikade direktiivi kasulikku mõju üldiselt ning eriti hindamisetapis, kuna see viimane etapp kaotaks oma eseme ja tekiks oht, et hiilitakse kõrvale sellest hindamisetapist, mis just ongi direktiiviga ette nähtud põhiline garantii.
- 38 Selles osas on Euroopa Kohtu praktikas rõhutatud asjaolu, et elupaikade direktiivi artikli 6 lõike 3 alusel antud hinnangus ei tohi olla lünki ja selles peavad olema täielikud, täpsed ja lõplikud seisukohad ning järeldused, mis hajutaksid kõik teaduslikult põhjendatud kahtlused asjaomasel kaitsealal kavandatud tööde mõju kohta (21. juuli 2016. aasta kohtuotsus, Orleans jt, C-387/15 ja C-388/15, EU:C:2016:583, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 39 Pealegi tekib sellistel isikutel nagu põhikohtuasja kaebajad just elupaikade direktiivi artikli 6 lõike 3 alusel õigus osaleda olulist keskkonnamõju omada võivale kavale või projektile loa andmise taotluse kohta otsuse tegemise menetluses (vt selle kohta 8. novembri 2016. aasta kohtuotsus, Lesoochranárske zoskupenie VLK, C-243/15, EU:C:2016:838, punkt 49).
- 40 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esitatud küsimusele vastata, et elupaikade direktiivi artikli 6 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et selle kindlaks tegemiseks, kas hiljem on vaja korraldada kava või projektiga alale kaasneva keskkonnamõju hindamist, ei võeta eelhindamise etapis arvesse meetmeid, mille eesmärk on vältida või vähendada nimetatud kava või projektiga alale kaasnevat kahjulikku mõju.

Kohtukulud

- 41 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamiseiga seotud kulud, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (seitsmes koda) otsustab:

Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta artikli 6 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et selle kindlaks tegemiseks, kas hiljem on vaja korraldada kava või projektiga alale kaasneva keskkonnamõju hindamist, ei võeta eelhindamise etapis arvesse meetmeid, mille eesmärk on vältida või vähendada nimetatud kava või projektiga alale kaasnevat kahjulikku mõju.

Allkirjad